

Titel: [Spang-Hanssen] 029-0090

Citation: "[Spang-Hanssen] 029-0090", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 2. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_029-shoot-wacc-1992_0005_029_Spang-Hanssen_0090_p2_bP1_TB00002/facsimile.pdf (tilgået 24. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

s. 2, Afsnittet "Sproget som samfundsfenomen":

Sommerfelt er en udpræget (og endda yderligere) repræsentant for den franske sociologiske skole. Hans tese (at sprogbygningen skulde være analog med samfundsstrukturen) må anses for meget trivial. Dog rigtigt, at man betragter sproget som knyttet til samfundet. Ogsaa rigtigt, at man ikke mere, som tidligere, vil drage en biologisk analogi og anse sproget for en organisme med eget liv. Men der er i vor tid, særlig i den strukturelle lingvistik, tilbøjelighed til at hævde den hypotese, at sproget, overladt til sig selv, følger visse 'indre love' for forandring. Men disse kommer ganske vist i regelen ikke til udfoldelse uden særlige sociale betingelser (i et samfund i stabilitet er i sproglig henseende den konservative tendens overvejende og hindrer sproget i at forandre sig i den retning, det er disponeret til; derfor følger radikale sprogforandringer ofte i store sociale omvæltningers kølvand - f. ex. romerrigets sambrud).

- s. 5 linie 11 fra neden: egentlig ikke 'paa samme trin': først deles i stamme og bøjningsendelse; derefter kan stammen deles i rod og afledningsendelse.
- s. 6 l. 16 f. n.: "i egenskab af": var det ikke tydeligere at sige "i kraft af"?
- s. 8: Faktisk afkæmper betegnelsen af noget som 'et og samme sprog' altid af en mere eller mindre vag (jf. midten af siden) nationalhistorisk tradition; den vilde gøre sig gældende selv om sprogbygningens udviklingsforløb ikke havde været i matematisk forstand kontinuert. Men man kunde naturligvis videnskabeligt indføre denne betingelse.
- s. 9 l. 19 f. o.: Den omtalte parring kan være fuldstændig i den forstand, at der bestaar et een-entydigt forhold mellem fonem og bogstav; eller den kan være fuldstændig i den forstand, at to eller flere bogstaver eller bogstavkombinationer svarer til en lyd eller lydcombination og omvendt. Den første (simple) fuldstændighed er finsk et godt eksempel paa. Ungarsk er strengt taget et eksempel paa den anden slags fuldstændighed, selv om man ogsaa i dette sprog altid kan slutte fra skrift til udtale og omvendt; ogsaa dér er der altsaa entydighed, i modsætning til dansk og engelsk.
- si § l. 10-9 f. n.: I betragtning af at det man siger kan være bevidst usandhed og bero paa forstillelse, er sprogets rolle som meddelelsesmiddel aabenbart mere indviklet end her formuleret. Man kunde maaske rettere sige: om et individs (foregivne eller faktiske) bevidsthedstilstande, eller (hvis man helt vil undgaa psykologiseringen): om faktiske eller foregivne (objektive eller subjektive) sagforhold.
- s. 10, afsnit 11: Jeg nævner (ikke fordi De bænover at citere det, men blot for det tilfælde at De ikke skulde kende det) en lille artikel i tidsskriftet "Sprog og kultur" 5 (1936) s. 24-33 med ganske de samme synspunkter (desværre har jeg ikke flere sættryk deraf).